

Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) korupcijos prevencijos specialistai, atsižvelgdami į planuojamus mokinių vidurinio ugdymo turinio atnaujinimo pokyčius, kuriais siekiama nuo 2027 metų brandos darbą pripažinti privalomu brandos egzaminu, atliko teisės aktų antikorupcinį vertinimą. STT manymu, siūlomas neproporcingas vertinimo balų dalių paskirstymas tarp brandos darbo vadovo ir komisijos, kai brandos darbo vadovas galės skirti beveik pusę galimų taškų už brandos darbą, gali turėti įtakos neobjektyviam mokinių vertinimui.

STT vertinimu, leidžiant brandos darbą vertinti trimis asmenims: brandos darbo vadovui ir dviem komisijos nariams, gali susiklostyti situacijų, kai brandos darbo vadovo skiriama taškų suma sudarytų itin žymią viso darbo įvertinimo procentinę dalį. Pagal dabar siūlomą teisinį reguliavimą, brandos darbo vadovas, skirdamas taškus, galėtų lemti beveik 47 proc. viso brandos darbo vertinimo. Situacija, kai iš esmės vienam asmeniui palikta galimybė lemti brandos darbo išlaikymo klausimą bei turėti itin reikšmingą įtaką darbo vertinimo rezultatui, laikytina korupcijos rizikos veiksniu.

Atliekant teisės aktų antikorupcinį vertinimą, nenustatyta teisinių priemonių, leidžiančių tinkamai valdyti galimas interesų konfliktų situacijas. Pavyzdžiui, nors Tvarkos apraše įtvirtinta komisijos narių pareiga darbų vertinimo etape neturėti privačių interesų, analogiška pareiga brandos darbo vadovui nėra numatyta.

Taip pat nėra aiškiai detalizuota paties darbo vadovo priskyrimo konkrečiam moksleiviui procedūra: nėra aišku, ar mokinys gali pageidauti konkretaus mokykloje dėstančio pedagogo, ar jis jam paskiriamas be moksleivio žinios, taip pat ar yra galimybė jį pakeisti, nedetalizuotos kitos jo atrankos procedūros. Tai, STT nuomone, taip pat gali būti vertinama, kaip galima korupcijos rizika.

Šiuo metu teisiniame reguliavime nėra aptarta atsakomybė už galimus brandos darbų pirkimo-pardavimo atvejus. Ateityje aiškus atsakomybės nustatymas teisės aktuose galėtų veikti prevenciškai ir tam tikrą moksleivių dalį atgrasyti nuo brandos darbų pirkimo.

Antikorupcinio vertinimo išvada pateikta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai bei Nacionalinei švietimo agentūrai, kurios per du mėnesius turi viešai paskelbti, kaip atsižvelgta ar numatoma atsižvelgti į STT pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Išsamiau su antikorupcinio vertinimo išvada galima susipažinti [čia](#).

